

Mihad SAKIĆ, prof.

**SALIH ŠABANOVIĆ
(1945-2017)**

„PROGNANIK IZ SAMOSTANA“

Pjesnik, romanopisac, novinar, režiser-amater, entuzijasta, boem i legenda Puračića. Umro je 27.01.2017. godine. Dan kasnije sahranjen je na puračićkom groblju „Barice“, udaljenom nekoliko stotina metara od njegove rodne kuće. U jednom razgovoru sa Salihom koji je obavljen u proljeće 2016. godine, nekako mi je, kao iz sna probuđen, govorio: „Da, Meša Selimović je bio u pravu kada je Puračić nazvao "Potok" kasabom. Znaš, ja sam prvi put nastupao na puračićkim kulturnim daskama školske 1952/53. Dobro se sjećam, recitovao sam stihove neke pjesme o partizanima. Pa moj stariji brat, Mehmed, u II svjetskom ratu bio je malo u Zelenom kadru, pa i u partizanima. U danima ranog djetinjstva volio sam partizansku poeziju. Kao učeniku osnovne škole „Puračić“, usmjerenje za budući kulturni rad dao mi je učitelj Avdo Redžić, a za kulturni entuzijizam i općenito za kulturu smjer je odredio Hasan Fatušić. Mnogo sam se trudio da Puračiću u amanet ostavim pjesme, knjige, manifestacije, ali danas, evo vidim, da se to malo ili gotovo nikako ne cijeni. Da, dobro je rekao Meša Selimović.“ Kao učenik Srednje ekonomske škole u Lukavcu, Salih je vrlo brzo zapeo za oko čuvenoj profesorici srpskohrvatskog jezika i jugoslovenske književnosti, Jeleni Dimitrijević. Ona je naročito cijnila angažman „Sudbonosnih dječaka“. Bila je to pjesnička skupina čiji članovi su nastupali u Puračiću, Lukavcu, Tuzli, Gračanici, a kasnije u svim većim gradovima Bosne i Hercegovine i SFRJ. Ovu grupu osnovali su Avdo Mujkić, Salih Šabanović i Hazim Sakić iz Puračića. Vrlo brzo njima su se pridružili Spomenka Bakaj, Jelica Lovrić, Stanko Batur, zatim braća Mirko i Stevan Pavlović, koji su također u Lukavcu 1961. godine bili među osnivačima književnog kluba „Mostovi“. Baš te godine, Salih Šabanović zvanično se počeo baviti poezijom. Jedna od njegovih prvih pjesama je „Majka“:

*Gladan sam
Tvoje riječi hrane
Hladno je
Tvoj zagrljaj grije
Tužan sam
To u sebi krijem
Puračić, 07. marta 1962. godine*

Ovu pjesmu posvetio je majci Salihi. Rano je ostao bez oca, pa je majka bila glavni stub porodice. Često je sa drugovima vrijeme provodio pokraj rijeke Spreče, te je tih godina nastala i pjesma „Spreča“:

*Treptavo sjećanje rane
Mladosti
Krije ranjeno srce
u njedrima
i šumi tiho,
umorno.*

*Dok tvoje oči plaču,
Ti pjevaš.
Dok tvoje oči spavaju,
Ti jecaš.*

*Ti si nemirna
i čudna rijeka.*

Puračić, 01. februara 1962. godine

Ove pjesme objavljene su u prvoj knjizi Saliha Šabanovića pod nazivom „Čoban bez stada“ (1968). Također, pjesme su štampane u knjizi „Bosna me zove da pjevam“ (2003), za koju su recenzije potpisali Dr. Asim Halilović, ugledni profesor Univerziteta u Tuzli i respektabilni poznavalac književnosti. U svojem osvrtu u ovoj knjizi, Dr. Halilović je kazao: „Šabanović je pjesnik smjele imaginacije, velikih improvizacijskih i fabulativnih mogućnosti. Poezija mu stoga ima širok tematski raspon, ali joj je uvijek glavna karakteristika raspjevana mašta. Ponekad dolazi do izražaja i sposobnost uključivanja u pjesništvo čak i onoga što je u životu banalno. Autor je stvorio svoj sopstveni lirski izraz-jednostavan, jezgrovit, bez stilskih šablona, pun unutrašnjeg značenja. Među njegovim stihovima može se naći i pravih dragulja:

*Ako nekad navratiš po svoje noći
momak koji tamburu bude svirao
i najljepšu djevojku bude imao
znaj da je moj i da je naš.“*

U istoj knjizi, Dr. Mirsad Kunić, profesor Univerziteta u Tuzli, zabilježio je: „Kada se pjesnik nađe u drugačijem okruženju od onog zavičajnog, kada iz seoskog krajolika pređe u gradski, izraz gubi poetsku jednostavnost i naivnost. Pjesma postaje "zamišljenija", ozbiljnija i tmurnija. Takva je „Čemu pjesma za Eleonoru“, ujedno i jedna od najboljih. Pjesma „Majka“ je jedna od najkraćih u

zбирци, ali, čini se, poetski među najsnažnijim.“

U ranoj fazi svog pjesničkog stvaralaštva, Šabanović je napisao pjesmu „Ispovijest izgubljenog sina“ koja je posvećena Jesenjinu i njegovim stihovima. U pjesmi izdvajam sljedeće stihove:

*Ja posta „huligan, prljavo smeće i šljam“.
Zašto biti ideal vršnjaka.
Bolje je u krčmi uz čašu rakije
I s pjesmom na tuđim usnama.
Još jedna ispovijest dolazi.
Evo, još jedna nastaje pjesmom.
Moj predak bio je hodža veliki,
Otac nasuprot njemu pijanica veća,
Ja „Koji sam jučer postao na svijet“,
Tako mi često moja majka kaže,
Družim se s noćima – pričam vjetrovima
I pjevam zorama.*

Pjesma je objavljena u knjizi „Samostan izgnanika“ (1975). Mnoge od pjesama Saliha Šabanovića objavljujane su u zajedničkim zbirkama sa drugim autorima širom SFRJ. Njegove pjesme bile su poslastica za čitaoce brojnih novina i časopisa od „13. Septembra“, „Fronta slobode“, „Pobjede“, „Oslobođenja“, „Književnih novina“, „Naših dana“, „Lica“ i drugih. Stihozbirka „Za nas je određen dan“ iz štampe je izašla 1980. godine. U ovoj knjizi meni je draga pjesma „Ivona“, pa evo nekoliko stihova iz iste:

*More u igri s vjetrom
Ljuluška barke i palme
Usne ti pupoljak bluda
U polascima brodova
U staničnom čekanju vozova.*

*Sada su druga vremena
Dok pijesak čeka putnike
Valovi nižu niz bisera.*

*Dok ti se palme obraćaju
Pokretima tvoga tijela
Mjesec s visine smješka
Zvijezde žmirkaju zavidno
Ivona. Ivona.*

Recenzije za ovu knjigu potpisali su Kasim Deraković, književnik iz Doboja i Ranko Preradović, književnik iz Banja Luke. Preradović u svojoj recenziji

zapaženo ističe: „Tu su zapisi, pjesnički svakako, s putovanja, tu je i karakteristično za pjesnike iznalaženje odgovora na pitanje: šta zapravo hoće pjesma? – ovdje je i podosta lirskih izliva o i za ljubav, onoj ljubavi među polovima ali i ljubavi za domovinom.“

U svom neumornom djelovanju na kulturnoj sceni Puračića, od početka 60-tih pa do kraja 80-tih godina, ime Saliha Šabanovića ostat će upisano velikim slovima. Bio je jedan od reformatora u radu KUD „Jedinstvo“ Puračić, dao je veliki doprinos u organizaciji desetina književnih i poetskih večeri. Tih godina na ovim priredbama okupljalo se u prosjeku više od 300 prijatelja poezije. Fantastično! Danas, nemoguće. Šabanović je bio uspješni i samozatajni voditelj, spiker poznatog festivala narodne i zabavne muzike koje se u to vrijeme jednostavno prepoznavalo po nazivu „Februarsko takmičenje“. Gosti ove manifestacije bili su brojni poznati pjevači narodne i zabavne muzike, a veliku afirmaciju na ovom takmičenju ostvarili su poznati pjevači i muzički sastavi.

Salih Šabanović bio je predsjednik KUD „Jedinstvo“ Puračić 1978. godine kada je ovo društvo bilo proglašeno za najbolje KUD-O u BiH. Tada je iz ruku predsjednika SAKUDIOTIH, Vase Radića primio zasluženno društveno priznanje. Naredne, 1979. godine, KUD „Jedinstvo“ objavilo je knjigu „Sretanja“ koja sadrži pjesme dvadesetak aktuelnih književnih stvaralaca toga doba. Naročito se to odnosi na mlade pjesnike, po čemu se tada ističe Mevlida Iljazagić, autorica iz Puračića.

Malo je danas poznato, a toga se prisjećaju pripadnici srednje i starije generacije da je Šabanović kroz svoj angažman u KUD-u „Jedinstvo“ Puračić pripremio i premijerno kao režiser-amater postavio nekoliko pozorišnih predstava „Most“, „Aiša“, „Hasanaginica“, brojne skečeve, pozorišne komade, te je davao doprinos glumcima-amaterima za realizaciju njihovih samostalnih pozorišnih-glumačkih predstava-monodrama. Znao je provoditi dane i godine u prostorijama KUD „Jedinstvo“. Također, jedno vrijeme bio je aktivno angažovan i na organizacije distribucije filmova u tadašnjem kinu „Tesla“ u Puračiću. Bio je prijatelj sporta. Nije propuštao utakmice FK „Mladost“ Puračić. Salih je bio veliki navijač NK „Hajduk“ iz Splita. Volio je utakmice gledati uživo. Svoje „Bile“ bodrio je na starom hajdukovom stadionu kraj Plinare, a kasnije i na „Poljudskoj Ljepotici“. Učestvovao je u organizaciji gotovo svih manifestacija i akcija koje su se vodile na području Puračića. Pričao mi je da je više od dvije decenije radio na pripremi i stvaranju romana „Lude igre“ koji je u izdanju KUD „Jedinstvo“ objavljen 1991. godine. Evo citata iz romana:

„Zagreb, juna 1961. godine, Ljubljena moja, hvala ti na tvojoj velikoj pažnji. Ja stvarno nisam imao vremena da ti odgovorim na tvoja pisma. Učenje me je pritislo da sam radio kao nikad do sada. Draga moja Milice! Ovoga ljeta nema ništa od mog dolaska u Čepen. Kakav bi mi to bio dolazak i gledati sestrin grob?“ Recenziju za ovaj roman potpisao je Jusuf Begić, književnik, iz koje izdvajam: „Šabanović nam daje hronologiju tog mjesta, pa je ova obimna građa u neku ruku svjedočanstvo i istorija ljudi koje on poznaje, s kojim je živio i koje je pratio kroz vrijeme. Ova hronologija događaja čini dosta uspješno tkivo za roman. Autor na početku kaže da je tajnu Čepena nosio u sebi 15 godina i da se

ti događaji temelje na istinitim osnovama.“

„Vidi se, majko, Tuzla je blizu“ je knjiga objavljena 1995. godine. Knjiga obrađuje tematiku Golgote bošnjačkog naroda tokom trajanja agresije na BiH 1992-1995 godina. Karakteristična je pjesma „Ide kolona skeleta“:

*Zima se cereka
Ko krvnik na svom piru
Fatamorgana
Tuzla je na dohvat ruke
Na svakom koraku
Su čemer i muke.*

*Ide kolona skeleta
A Drinom plove
Crvene ruže
Krvave lobanje
Noge i ruke
Kod stare vodenice
U viru kruže.*

*U koloni djeca
Na silu postale majke
Plača nema samo se jeca
Topli dom
I komad hljeba
Postali su bajke.*

Recenzije za ovu knjigu potpisali su prof. Dr. Raših H. Hadžić i Jusuf Begić, književnik. Iz teksta izdavam: „Salih nikada nije pisao dodvorivačku ili udvoričku poeziju. Za razliku od mnogih sadašnjih književnika koji su postajali članovi Udruženja književnika. Pjesme u ovoj knjizi podijeljene su po ciklusima, a najuspješniji dio odnosi se na bosansku sadašnju Golgotu, na neviđena stradanja muslimanskog naroda. Salih je sve to opjesmio i to je dokument ove naše hude istorije.“

Tokom desetljeća, 1990-2000 aktivno se uključio u rad obnovljenog kulturnog društva, tačnije BZK „Preporod“ Lukavac. Dobar doprinos u „Preporodu“ dao je pišući za list „Sabah“ kao i u organizaciji važnih manifestacija i okruglih stolova koje je BZK „Preporod“ organizovala.

U izdanju „Preporoda“ 1996. godine, Salih objavljuje, za njega, antologijsku knjigu „Puračić u prošlosti“. U predgovoru ističe: „Kako sam već jednom napomenuo, bio sam donio konačnu odluku 1979. godine da nikada ne objavim knjigu o prošlosti Puračića. Ali za sreću ove knjige zapamtio sam ovaj rat u kojem ću vjerovatno, i objaviti ovu knjigu. Kakvu bih samo grešku napravio da nisam objelodanio ove podatke, da mi ni u mezar ne bi oprostilo ni moje dijete.

Bila bi to nesagledivo velika usluga onim ljudima kojima je Puračić pomogao u ostvarivanju njihovih karijera, a oni su ga iznad duše mrzili, iako su u njemu izrodili svoj porod.“

Recenziju za ovu knjigu potpisao je Ramić M. Sulejman, prof. historije. Inače, prof. Ramić bio je jedan od osnivača lukavačke gimnazije iz 1966. godine. U svom tekstu o ovoj knjizi, prof. Ramić izdvaja: „Knjiga sadrži 24 naslova koja govore o minulim vremenima iz prošlosti Puračića, čaršiji staroj preko 700 godina, njenom razvoju, značajnim ličnostima koje su doprinjele afirmaciji čaršije grada, događajima u prošlosti i kulturnom koloritu, ali i o problemima koji su sputavali brži razvoj grada.

Mada autor nije raspolagao većim izborom historijskih izvora, što se vidi iz popisa literature, ipak je znalčki način koristio godinama prikupljana autentična kazivanja savremenika o svom gradu i to je sve uspio uokviriti u jednu lijepu cjelinu.“

Tokom 1997. godine, Šabanović je objavio najvažniju knjigu svog stvaralaštva. Riječ je o knjizi „Lukavački šehidi i poginuli borci“. U predgovoru ove knjige je zapisano i ovo: „Čudne su se stvari događale u mom životu, i uvijek sam imao inspiraciju da pišem o njima. Sve što sam do sada napisao, doživio sam i preživio, nekako na jedvite jade, što znači da sam pisao istinu, i samo istinu. Zbog tih čudesa, kojima sam uvijek gledao u oči, ljudi su me često optuživali da pišem izmišljotine. Postoji velika mogućnost da budem prozvan i za ovu knjigu.

Nikada nisam pridavao veliku važnost tim prozivkama, jer su mi u životu bile najvažnije istina i pravda.

Na posljedice se nisam obazirao, iako sam povremeno bivao toliko vrijeđan da sam noći i noći proveo bez sna. Nadam se da ću, uz Božiju pomoć jednog dana objelodaniti ovu knjigu na što me vrlo čudni događaji prosto tjeraju.

U prvim ratnim danima, iz bezbjednosnih razloga, šehide i poginule borce sahranjivali smo na mezarju udaljenom svega 200-300 metara od kuće u kojoj me je majka rodila, a koja je srušena desetak godina prije početka ovog suludog rata.

O svim tim događanjima i drugim historijskim faktima koji su zadesili teritoriju općine Lukavac, govorit ću otvoreno i direktno, bez prejudiciranja.“ (Puračić, februara 1993. godine)

Ovo je zapisao Salih Šabanović. Njegova knjiga je za sada jedina publikacija-monografija koja na najilustrativniji način predstavlja biografske priče i lukavačkim šehidima i poginulim borcima. Nažalost, u knjizi nisu sadržani biografski podaci za 12 poginulih lukavačkih boraca.

Nakon izlaska iz štampe ove knjige bilo je, kako je to Salih i predviđao, različitih komentara, uglavnom negativnih, poput onih „treba pisati novu knjigu na kvalitetnijem papiru, treba napraviti film o našim herojima, treba, treba, treba... a niko se ne uzima za odgovornog da bi bila napisana nova knjiga o ljudima koji su najzaslužniji za slobodu koju danas imamo.“ Salihova knjiga, evo već traje 20 godina i pravi je autentični pisani dokument o herojima odbrambeno-oslobodilačkog rata na području općine Lukavac.

Salih Šabanović je već sljedeće, 1998. godine objavio knjigu „Ratne legende ili nešto slično tome“. I ova knjiga doživljavala je određene kritike, uglavnom zbog svog kontradiktornog karaktera. Kritike su bile proizvod provincijalno-kasablijskog mentaliteta. Zašto baš piše o ljudima iz knjige? Mogao je pisati i o nekim drugim zaslužnim ljudima. Ali, i ova knjiga, kako vrijeme odmiče, sve više postaje traženijom u smislu historijsko-dokumentarističke građe vezana za ratna i poratna dešavanja na području Lukavca i okoline.

Poema „Spasitelj“ iz štampe je izašla 2000. godine, a posvećena je kao Salihov znak zahvalnosti Aliji Izetbegoviću, prvom predsjedniku samostalne države Republike Bosne i Hercegovine. Evo i nekoliko citata iz ove pome:

*Staljinisti!
Opet okovi i lanci.
Noću tajno
Vezani su Bosanci.
Trag se gubio.
Hajka na ljude
Izvedena je "sjajno".
Sa velikom željom
Da bude trajno.*

*Glas Amerike!
Ovdje Vašington!
Jugoslavija!
Gradovi i sela bez
Imama.
Džamija pusta.
U haremu raste korov
I trava gusta.
Na Golom otoku
Ima i imama.
Komunisti žele
Uništenje islama.*

Već sljedeće, 2001. godine, Šabanović objavljuje novu knjigu „Kapija smrti“ koja govori o stradanju tuzlanske mladosti 25. maja 1995. godine.

*Odnekud iznenada
Crna tama
Užurbano pada
I pada.
Kao da želi biti
Sama
I grad darivati
Poklonima od jada.*

*Ispred kapije grada
Gdje su uvijek
Širom otvorena vrata
Predah mladosti
Sestra u džungli
Na asfaltu
Doziva brata.*

„Gdje si Sarajevo, grade moje radosti u mladosti“. Ova knjiga je u izdanju Biblioteke grada Sarajeva objavljena 2004. godine. Recenzije su potpisali Velimir Milošević, književnik, i Muhamed Zlatan Hrenovica, profesor svjetske književnosti.

Veljo Milošević izdvaja: „Pjesnik Salih Šabanović gotovo kao šahovsku simultanku kreativno, poetski igra taj čudni treptaj, titraj Srca i razuma, kao refleks i refleksiju na tragična neljudska zbivanja o kojima najčešće pjeva. U Sarajevu, tom neobičnom ali skladnom susretu Istoka i Zapada, pjesnik Šabanović nalazi neiscrpnu inspiraciju. Veoma vješto u stihovima jasnoćom jednostavnih riječi, u predjelima, čaršiji, mahalama, rijekama, i mostovima, vidi slika hiljadugodišnje historije grada.“

Muhamed Zlatan Hrenovica izdvaja: „Sarajevo koje seže i koje se proteže na sve strane: s maramom vezenom, fesom ili šeširoj na glavi, dok se na istoj svadbi, beretka plavi. Ima li ljepše slike od ove! Ima li tačnije, i vječnije poezije od ove! Ima li igdje ovakvih predjela i ljudi koji ih otvaraju na sve četiri strane svijeta. Evo, u ramu takvih slika, u okviru takvih stihova, ispjevana je ova zbirka. Ispjevana kao u jednom dahu. Doima se kao mali lirski roman.“ Tih godina Šabanović je imao zapaženu saradnju sa sarajevskim umjetničkim dvojcem, Milošević-Hrenovica. Međusobno su se susretali u Puračiću, Lukavcu i Sarajevu. Velimir Milošević je tada napisao, a potom i objavio u dječijem časopisu „Palčić“ (mart 2005. godine) pjesmu „Lukavac u dva stiha“:

*Ljeto koje se sjeća
Naših najljepših dana
Izranja iz cvijeća
Da prošeta sa nama.*

*Uzmi ga za ruku tiha,
Vodi ga s nama do parka:
Lukavac u dva stiha
Stane k'o u dva oka.*

*Modrac, jezero, plaže:
Malo bosansko more,
Kad nježnu riječ kažeš
Meni obrazi gore.*

*Ljepotno ljeto dođe
I ovog ljeta, k'o prije,
Da s nama bere grožđe,
Jabuke, šeftelije.*

*Jezerska vodo plava,
Otkud ti jadranski snovi?
Kao da moj Lukavac
Po plavetnilu plovi.*

Zapaženo mjesto u poetsko-književnom opusu Saliha Šabanovića zauzima i knjiga pjesama „Vraćam ti se narode moj“. Recenzije za ovu knjigu potpisali su prof. Larisa Softić-Gasal i prof. Amir Hodžić, a u napomeni Salih Šabanović je napisao: „Pravi naslov rukopisa ove knjige bio je „Amerikanci dolaze“, sve do ulaska rukopisa u štampariju radi štampanja i objavljivanja (Lukavac, 22.4.2003. godine).“

Vrhunac književnog rada Šabanović postiže drugim, svojim po redu romanom „Od sudnice do ludnice“. Ovaj roman, po riječima recenzenta Atifa Kujundžića, donosi na 350 stranica puno ludih igara i sagorijevanja do pepela, kako sam autor naziva „Seksualni odnos i svoje erotske ispise većeg broja stranica“. Prepoznatljivost individualnih postupaka i sudbina pojedinih likova u romanu, učinit će interesantnim štivom za veliki broj njegovih sugrađana, a palanka će imati priliku da nastavljaajući život u beskonačnom ispijanju kahvi i rakija uz mezetluka, razvlačenjem šupljih priča i tračeva u neradu - sudbinski raspravi, dopriča i odredi mnoge pojedinosti svojim detaljnim poznavanjem tuđih života i sudbina. Šabanović psihološki pronicljivo, stvarnim poznavanjem prilika i znalački, piše upravo ono što je u samom centru interesa palanačkog miljea kao njegovo biće koje ne zazire, jer se nalazi na svome i tu namjerava ostati zauvijek.“

Recenziju za ovu knjigu potpisala je prof. Maksida Hamzić, inače kćerka i književni nasljednik Saliha Šabanovića gdje ovom prilikom izdvajam kraći citat recenzije: „Upečatljivost u romanu svakako je slika čaršije nakon Drugog svjetskog rata i odlaska staljinista sa političke scene. U Šabanovićem romanu čaršija se polahko diže iz pepela kao feniks, još jednom pokazujući svoju nadmoć nad svime, nad vremenom i ljudima. Čaršija još jednom pokazuje koliko je nepobjediva i koliko je sposobna upravljati sobom i ljudskim životima. Ona može da podigne čovjeka iz blata kao i da ga baci u blato, i to licem prema dole.“

Posljednja objavljena knjiga Saliha Šabanovića je roman „Priče iz ludnice“. Knjiga je štampana 2010. godine. Recenzentkinja ovog romana, profesorica Maksida Hamzić, naglašava: „Šabanović u svojim pričanjima ne može bez priče u čaršiji. To se može tumačiti kao nekakav uticaj sredine i vremena u kojem živi i stvara. I dalje je čaršija ta koja sve zna, pa i unaprijed nekoliko decenija. I dalje je čaršija nepobjediva i besmrtna, nadživljavajući sve oko sebe. I ovoga puta Šabanović radnju ne zadržava samo u okvirima čaršije i Čepena, ali

je to i dalje glavna lokacija romana. Dobar dio radnje vezan je za grad Kovin, gdje jedan od likova provodi izvjesno vrijeme na liječenju u Neuropsihijatrijskoj bolnici. Iako autor u priču ne uvodi Beograd kao direktnu lokaciju, važno je napomenuti i uticaj ove metropole na jednog od glavnih likova koji kaže da je nekoliko puta bio sudbinski vezan za taj grad.

Pri čitanju romana upitat ćemo se u kakvoj su vezi Čepeni i Kovin, i da li bi se te dvije lokacije na bilo koji način mogle dovesti u vezu. Nekako su te dvije priče i suviše daleke i različite, i jedino što ih veže je lik Pjesnika. Međutim, u pričama iz Dnevnika, kao i u Priči Beograđanke Nade, data je slika tadašnjeg stanja u državi.“

Salih Šabanović od vremena izlaska ovog njegovog trećeg romana nije objavljivao nove knjige. Vremenom se distancirao od čaršije, isključivo zbog nepravdi koje mu je ista nanosila. Nije uspio objaviti knjigu o Mladim muslimanima općine Puračić, kao i nekoliko stotina pjesama koje su ostale u rukopisu. Salih Šabanović bio je i ostao važna kulturna i književna dimenzija Puračića, Lukavca, Bosne i Hercegovine, pa i onih ex-Jugoslovenskih kulturnih krugova.

Više od 35 godina radio je u Rudniku krečnjaka „Vijenac“ u Lukavcu. Njegovo radno mjesto bilo je u službi za knjigovodstvo i finansije. Njegov dar za pisanje došao je do izražaja i u izradi nedjeljnog biltena RK „Vijenac“ Lukavac. Bio je više od 10 godina urednik ovog glasila. U fondusu JU biblioteka Lukavac čuva se primjerak ukoričenih „Biltena“ za period od 07.02.1980. do 27.09.1985. godine. Ova podebela knjiga-zbirka sadrži podatke o najvažnijim događajima vezanim za „Vijenac“ u tom periodu. Za ovo prigodno prisjećanje izdvojio sam sljedeće naslove iz „Biltena“:

1. Komemorativni zbor radnika Radne organizacije Rudnika krečnjaka „Vijenac“ povodom smrti našeg dragog, voljenog druga Tita.
(br: 9/80, od 06. maja 1980.)
2. Program stabilizacije i štednje za 1980. godinu
(br: 12/80, od 21. maja 1980.)
3. Zašto komisije prolongiraju rokove
(br: 50/81, od 31. marta 1981.)
4. Bez naknade do 15 m³ sipine ili tucanika za radnike RO RK „Vijenac“ Lukavac.
(br: 75/81, od 24. avgusta 1981.)
5. Raspored održavanja sindikalnih konferencija
(br: 104/81, od 15. decembra 1981.)
6. Havarija na žičari (dogodila se 22.05.1983.)
(br: 165/83, od 24. maja 1983.)
7. Program proslave povodom 1. maja
(br: 215/84, od 27. aprila 1984.)
8. Raspored obilaska Komisije za standard radnika
(br: 227/84, od 15. avgusta 1984.)

9. Ispunjen plan proizvodnje za 1984. godinu
(br: 246/84, od 03. decembra 1984.)
10. Radnički savjet zasjeda 8. marta 1985.
(br: 265/85, od 04. marta 1985.)
11. Dvodnevni izlet na relaciji Loznica-Valjevo-Arandelovac-Topola-Kragujevac-Beograd-Bijeljina-Lukavac
(br: 285/85, od 27. juna 1985.)
12. U susret 27. julu – Danu ustanka naroda i narodnosti SR BiH
(br: 289/85, od 26. juna 1985.)
13. Zimnica za 1985. godinu
(br: 296/85, od 04. septembra 1985.)
14. Salih Šabanović u „Biltenu“ je bilježio i interesantna događanja iz oblasti kulture, sporta, dobrovoljnog omladinskog rada i drugih događaja vezanih za RK „Vijenac“ Lukavac.

Značajnu podršku Salih Šabanović u likovnom opremanju svojih knjiga uvijek je imao od Čamila Osmanovića, Zijada Sakića i Nihada Džibrića, puračičkih i svjetski poznatih likovnih stvaralaca. Među svoje dobre saradnike, Salih je često ubrajao: Miloša Jovanovića, Zuhdiju Muminovića, članove grupe „Specijalni broj“, članove VIS „Havami“, Safeta Čatovića, Muniba Sakića, Pašagu Osmanovića, Stojana Simića, Milenka Batu Blagojevića, Vinku Mihajlović, Sabinu Šerak, Asifa Dedića, Enesa Gegića, Mehmedaliju Osmića, Jasminka Dugonjića, Almazagu Čatovića i druge aktivne članove i saradnike KUD „Jedinstvo“ Puračić.

Ovo je moj pokušaj da od zaborava sačuvano književno djelo i sjećanje na lik Saliha Šabanovića. Realno bi bilo očekivati da o djelu Saliha Šabanovića progovore njegovi prijatelji, kompetentniji stručnjaci od mene, bolji poznavaoi kulture, historije i književnosti, a naročito ona garnitura njegovih saradnika čiji su važni biografski podaci ugrađeni u stvaralaštvo Saliha Šabanovića. Nadam se da će i vlast, kako u Puračiću, tako i u lukavačkoj općini pokazati interes da se u što skorije vrijeme organizuje odgovarajući književno-kulturni program koji bi vremenom prerastao u manifestaciju posvećenu djelu i liku ovog književnika. Dakako, sve to treba realizovati uz saglasnost i podršku članova porodice, prije svega supruge i kćerke ovog značajnog književnog djelatnika. Svi oni koji budu gledali ili slušali ovu priču, pa i oni koji putem društvenih mreža osluhnu ovu priču, a ne žive u granicama domovine, mogli bi dati svoj doprinos za osnivanje i pokretanje književne manifestacije „Slovo za Saliha“. Našeg pisca i prijatelja. Bio bi red.

Puračić, 29.08.2017. godine,

Mihad Sakić,

Foto 1.¹

Foto 2.

Foto 3

---

¹ Foto.1. Salih Šabanović govori stihove na Struškim večerima poezije 1968. god.; Foto 2: Salih Šabanović govori prilikom otvaranja obnovljenog Doma kulture u Puračiću 1982. godine;; Foto.3: Milivoje Stanković, Slavica Blagojević, Salih Šabanović i Milenko Blagojević na svečanoj sjednici Skupštine KUD „Jedinstvo“ Puračić 1984. godine

Foto 4.

Foto 5.²

---

² Foto 4: Salih Šabanović gost Lukavačkih mliječnih restorana 1997. godine, na stolu knjiga „Puračić u prošlosti“; Foto 5: S lijeva na desno Sadeta Nuhić-Ahmičević, Salih Šabanović, Husejn Šabanović-Kenda, Sead Džambić-Cica, Muniba Jašarević-Džombić i Mihad Sakić.

Naslijeđe - Baština

